

הקריה האקדמית אונו
הפקולטה למנהל עסקים,
BA - תואר ראשון

שם הקורס: ניהול סיכונים משפטיים
4 נקודות זכות

מרצים:
דוקטורנטית (עו"ד) הדס בן אברהם
דוקטורנטית (עו"ד) בר פרג'ון מזרחי

מטרות הקורס

כיום כל ארגון אשר מעוניין להגן על עצמו ועל האורגנים שלו צריך לנהל את הסיכונים המשפטיים שהוא עשוי להיות חשוף להם. כמו שקיים צורך לנהל סיכונים כלכליים, תפעוליים וכדומה, יש צורך לנהל את הסיכונים המשפטיים שעשוי להיות חשוף אליהם הארגון, תוך נקיטת פעולות מניעה כדי למנוע את הסיכון ובמידה והוא מתממש ללמוד ולדעת כיצד לתפעל את הסיכון כדי למזער את הפגיעות לחברה. הסיכונים המשפטיים הם רבים ולקוחים כמעט מכל תחומי המשפט, הן מהעולמות האזרחיים והן מהעולמות הפליליים, על כל עסק בעת הקמתו לדעת מהן החובות החלות עליו מכוח החקיקה והפסיקה ואף מכוח התחייבויות חוזיות (בין שנטל על עצמו ובין שקיבל מאחרים).

מטרת הקורס היא להציג בפניכם את קשת הסיכונים המשפטיים אשר ארגונים חשופים להם, תוך תשומת דגש לסיכונים שהולכים ומתרבים בעידן הטכנולוגי. כמו כן, בקורס תקבלו כלים כדי למנוע את הסיכון ואף כיצד להתמודד עם הסיכון.

שיטת הלימוד

הקורס בנוי מהרצאות אשר בהן יוצג ההיבט התאורטי של עולם הסיכונים המשפטיים ואת ההרצאות תלווה עבודה מתגלגלת בקבוצות, שתאפשר לכם לחוות את ההיבט היישומי ולהתנסות בהכרה מניעה וצמצום הסיכון בחברה. זאת, תוך הצגת התוצרים הסופיים בכיתה.

דרישות הקורס

1. נוכחות בשיעורים ב- 80% מהשיעורים והשתתפות פעילה. סטודנטים שלא יעמוד בדרישות הנוכחות לא יורשו להגיש עבודה ולסיים את הקורס.
2. קריאת מאמרים, פסיקה וחוק – ע"פ דרישת המרצה.
3. מטלה להגשה עד אמצע הקורס: תרגיל מתגלגל בקבוצות ופרזנטציה – 50%.
4. מטלות גמר: שתי ניירות עמדה – כל אחד 25%.

נושאי הקורס:

הקורס בנוי מארבעה פרקים:

פרק א- תורת ניהול סיכונים

שיעור 1- מבוא לניהול סיכונים:

1. מהו סיכון ואיך מודדים אותו
2. לאלו סיכונים חשופים ארגונים
3. מהי מפת ניהול סיכונים

שיעור 2- ניהול סיכונים משפטיים:

1. הסבר על הסיכונים המשפטיים הקיימים תוך חלוקתם לתחומי המשפט השונים.
2. ההשלכות האפשריות מעצם קיום הסיכונים.
3. גופי האכיפה הכלכלית במדינת ישראל וסמכויותיהם.

פרק ב- תורת האורגנים ואחריות מנהלים

שיעור 3- סוגי תאגידים הקמת חברה, סוגי חברות ותכלית החברה ומבנה ההון של חברה.

שיעור 4- תורת האורגנים של החברה ואחריות נושאי משרה.

מקורות רלוונטיים:

- סעיפים 1-14 לחוק החברות, תשנ"ט-1999
- "א 407/89 צוק אור בע"מ נ' קאר סקיריטי בע"מ, פ"ד מח(5) 661, 694 ואילך
- ע"פ 3027/90 מודיעים בע"מ נ' מ"י, פ"ד מה(4) 364, 378-387
- ע"א 62/413 רוזנצויג נ' מאפיית רוזנצויג באבן יהודה בע"מ, פ"ד טז 2548.
- ע"א 82/324 עירית בני ברק נ' רוטברד, פ"ד מה(4) 102
- ע"א 90/4114 בן שושן נ' כירכיה קואופרטיבית בע"מ, פ"ד מח(1) 415.
- ע"א 88/524 פרי העמק אגודה שיתופית נ' שדה יעקב, פ"ד מה(4) 529
- ע"א 725/78 בריטיש קנדיאן בילדרס בע"מ נ' יואל אורן
- ע"א 9183/99 - בני פניגשטיין נ' חברת חברי המהפך מס' 1 בע"מ ואח'.

- רע"א 00/510 ח. רשף קבלנים (1990) נ' אילנה ענבר (ניתן ביום 00.6.19).
- ע"א 90/4606 מוברמן נ' תל מר, פ"ד מו(5) 353
- ע"א 99/2223 ויטלי קריספי נ' ח. אלקטרוניקה 1988, פ"ד נז(5) 116.
- Salmon v. Salmon [1897] A.C. 22 (H.L.).
- Lee v. Lee's Air Farming Ltd. [1960] 3 All E.R. 420.

פרק ג- אכיפה כלכלית

שיעור 5- מבוא לדיני עונשין:

1. עקרונות יסוד בדין הפלילי
2. יסודות העבירה בדין הפלילי
3. ההליך הפלילי וההליך המנהלי- משלב המודיעין ועד שלב מיצוי ההליך.
4. ניתוח עבירות כלכליות

מקורות רלוונטיים:

- חוק העונשין, תשל"ז-1977.

שיעור 6 – שיעור אמצע סמסטר – הצגת פרזנטציות של העבודה המתגלגלת.

פרק ד- אתיקה תקינה ואסדרה בסייבר

שיעור 7-9 - סייבר- רגולציה ומדיניות:

מרחב הסייבר כמרחב פעילות מדינתית ולא-מדינתית: היבטים משפטיים ראשוניים ומושגי יסוד.

יחידה א': הסדרים משפטיים ורגולטוריים החלים במרחב במישור הבינלאומי והלאומי, פיתוח הסדרים נורמטיביים במרחב במישור הבינלאומי והלאומי: מבט על משילות באינטרנט הסדרים בין-מדינתיים נבחרים במרחב ריבונות, סמכות שיפוט, עקרון בדיקת הנאותות ואחריות המדינה.

יחידה ב': דיני סייבר בישראל דיני סייבר ישראליים: התפתחות הדין הישראלי במרחב הסייבר דיני סייבר ישראליים: הסדרת מקצועות הסייבר ותפיסת הרגולציה המגזרית. דיני סייבר ישראליים: הפשע המקוון וטרור מקוון.

יחידה ג': המאזן בין שיקולי בטחון לבין זכויות הפרט במרחב בטחון סייבר במישור הבינלאומי והלאומי בעידן הפוסט-סנדן; והסדרת זכויות הפרט והמדיה חברתית במרחב הישראלי דיני האיחוד האירופי במרחב: בטחון הרשת ושמירת פרטיות

יחידה ד': מגמות משפטיות במרחב במישור הבינלאומי והלאומי

מקורות רלוונטיים:

מרחב הסייבר כמרחב פעילות מדינתית ולא-מדינתית חדש: היבטים משפטיים ראשוניים ומושגי יסוד:

Michael N. Schmitt and Liis Vihul, The Nature of International Law Cyber 7 / 3
(Norms Cyber International.), eds (Roigas Henry and Osula Maria-Anna in, Norms
2016, CCDCOE
Microsoft, From Articulation to Implementation : Enabling Progress on, Convention
Geneva Digital a for Need The and 2016 June, Norms Cybersecurity 2017 F

פיתוח הסדרים נורמטיביים במרחב במישור הבינלאומי והלאומי : מבט על :

- (א) החלטת ממשלה 3611, קידום היכולת הלאומית במרחב הקיברנטי
- (ב) החלטת ממשלה ב/84, אחריות להגנת תשתיות ממוחשבות במדינת ישראל
- (ג) ד. האוסן-כוריאל, "דיני הטלקומוניקציה הבינלאומית ודיני סייבר בינלאומיים", מתוך רובי סייבל ויעל רונן (עורכים), משפט בינלאומי (מהדורה שלישית), נבו, 2016, עמ' 615-630.

משילות באינטרנט ודיני סייבר בישראל

- (א) החלטת ממשלה 3611, קידום היכולת הלאומית במרחב הקיברנטי
- (ב) החלטות ממשלה 2443 קידום אסדרה לאומית והובלה ממשלתית בהגנת סייבר ו-2444 "קידום ההיערכות הלאומית להגנת הסייבר", 2015.2.15

דיני סייבר ישראלים : הסדרת מקצועות הסייבר ותפיסת הרגולציה המגזרית :

- (א) מדיניות אסדרת מקצועות הסייבר, מטה הסייבר הלאומי, 2015.12.3
- (ב) בנק ישראל, חוזר 361, ניהול הגנת סייבר, מרץ 2
- (ג) המפקח על שוק ההון, החזון הדיגיטלי וחוזר "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים", אוגוסט 2
- (ד) מטה הסייבר הלאומי, "מדיניות לאומית בנושא הפיקוח על ייצוא בתחום הסייבר", אפריל 2016 עדכון בדצמבר 2

דיני סייבר ישראלים : הפשע המקוון וטרור מקוון

- (א) חוק המחשבים, תשנ"ה-1
- (ב) חוק להסדרת בטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1
- (ג) חוק סמכויות לשם מניעת ביצוע עבירות באמצעות אתר אינטרנט, התשע"ז-2
- (ד) רע"פ 14-8464, 14-8617, מדינת ישראל נ. ניר עזרא, 2015.12.2
- (ה) אסף הרדוף, הפשע המקוון, נבו, 2010, מבוא (עמ' 21-30)
- (ו) חוק המאבק בטרור, התשע"ו (2016) סעיף 2, הגדרת "מעשה טרור"

המאזן בין שיקולי בטחון לבין זכויות הפרט במרחב :

- (א) בטחון סייבר במישור הגלובלי והלאומי בעידן הפוסט-סנודן ; והסדרת זכויות הפרט והמדינה חברתית במרחב הישראלי
- (ב) תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז 2017, סעיפים 1-3, 13, 14, תוספת ראשונה
- (ג) תזכיר חוק הסרת תוכן המהווה עבירה מרשת האינטרנט, התשע"ו-2016 ("חוק הפייסבוק").

שיעור 10-12 - פרטיות בעידן הדיגיטלי

שיעור 10 : שיעור מבוא :

- המהפכה הדיגיטלית ועידן כלכלת המידע (מידע כ"זהב החדש").
- הצגת האיום על הזכות לפרטיות הן מצד המדינה והן מצד שחקנים פרטיים – תאגידים מסחריים, מעסיקים ועוד.
- הסבר על מהי בכלל פרטיות ושלושת הגישות לפרטיות.
- הסבר על החקיקה הקיימת בתחום הפרטיות.

שיעורים 11-12: הסיכונים השונים בעידן הטכנולוגי אשר מובילים לפגיעה בזכויות הפרט וכיצד וכלים להגנה מפני הסיכון.

- הצגת הסיכונים האתיים המרכזיים בתחום הגנת המידע והסיכונים הקיימים בתחום אבטחת המידע.
- הצגת הניסיונות של החקיקה הישראלית להגן מפני הסיכון תוך התמקדות בתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע).
- הסבר על חקיקת הדאטה של האיחוד האירופי (GDPR), אשר נחשבת לחקיקה המתקדמת ביותר בעולם בתחומים של הגנה על פרטיות ומידע, תוך השוואתה לחקיקה בישראל.
- הצגת הביקורת על החקיקה הישראלית הקיימת והניסיונות לשפרה.
- הצגת הנהלים להתמודדות עם פריצות בתחום אבטחת מידע וכיצד מדווחים על אירוע אבטחת מידע בהתאם לחוק.

מקורות רלוונטיים:

מקורות חובה:

ספרות:

- 1 מיכאל בירנהק "שליטה והסכמה: הבסיס העיוני של הזכות לפרטיות" **משפט וממשל** יא 11 (2007).
- 2 מיכאל בירנהק **מרחב פרטי, הזכות לפרטיות בין משפט לטכנולוגיה** (2010).
- 3 תהילה שורץ אלטשולר **פרטיות בעידן של שינוי** (2012).
- 4 Bar Fargon Mizrahi, *Risky Fine Print: A Novel Typology of Ethical-Risks in Mobile App User Agreements*, 66 VILL. L. REV 483 (2021).

חקיקה:

- 1 חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.
- 2 תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017.
- 3 משרד המשפטים, **הרשות להגנת הפרטיות מדיניות הרשות להגנת הפרטיות בנוגע לקבלת דיווח אירוע אבטחה חמור** (2018).

מקורות רשות:

- 1 תזכיר חוק הגנת הפרטיות (צמצום חובת הרישום וקביעת חובה לקיום סדרי ניהול וכללי עבודה ולתיעודם במסמכים), התשע"ב-2012.
- 2 תזכיר חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 13).... (צמצום חובת הרישום וקביעת חובה לקיום סדרי ניהול וכללי עבודה ולתיעודם במסמכים), התשע"ב-2012.
- 3 הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 13), התשע"ח-2018, ה"ח 692.
- 4 טיוטת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מספר 13) (סמכויות אכיפה), התש"ף-2020.

- (5) תזכיר חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס') (הגדרות וצמצום חובת הרישום), התש"ף-2020.
- (6) הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 14), התשפ"א-2021.
- (7) "תזכיר חוק הגנת הפרטיות – צעד בכיוון הנכון, אך לא מספק" (חוות דעת של תהילה שוורץ אלטשולר ורחל ארידור הרשקוביץ, התוכנית לדמוקרטיה בעידן המידע, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 4.8.2020).
- (8) Idris Adjerid et al., *A Query-theory Perspective of Privacy Decision Making*, 45 J. LEGAL STUD. S97–S121 (2016).
- (9) Yonathan Arbel & Andrew Toler, *ALL-CAPS*, U. ALA. LEG. STUD. RESEARCH PAPER (2020).
- (10) Loos Marco & Luzak, J. *Wanted: A Bigger Stick. On Unfair Terms in Consumer Contracts with Online Service Providers*, 39(1) J. CONSUMER POLICY, 63 (2016).
- (11) Florencia Marotta-Wurgler & Robert Taylor, *Set in Stone: Change and Innovation in Consumer Standard-Form Contracts*, 88, N.Y.U. L. REV. 240 (2013).
- (12) Tal Zarsky, *Serious Notice, A Celebration, Discussion and Recognition of Joel Reidenberg's Work on Privacy Notices and Disclosures* 7(2021).
- (13) Directive 2011/83/EU, of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on Consumer Rights, Amending Council Directive 93/13/EEC and Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council and Repealing Council Directive 85/577/EEC and Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council, 2011 O.J. (L 304) 1.